

SPEERPUNTEN VOOR EEN DUURZAME, LEVENDIGE STAD

Inbreng van de **Samenwerkende Groeperingen Leefbaar Amersfoort (SGLA)** en de **Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU)** voor de Structuurvisie Amersfoort 2030
Utrecht / Amersfoort, april 2011

De gemeente Amersfoort ontwikkelt een nieuwe ruimtelijke structuurvisie. Volgens SGLA en NMU biedt dat kansen om Amersfoort te ontwikkelen tot een duurzame, levendige stad.

Zowel de SGLA als de NMU maken deel uit van de participatiegroep. Het is goed dat de gemeente maatschappelijke organisaties en burgers op die manier de kans geeft mee kunnen denken met de ontwikkeling van de structuurvisie. Als koepelorganisaties met een groen hart laten de SGLA en de NMU ook graag een eigen geluid horen. Onze visie op de ruimtelijke toekomst van de stad hebben wij vertaald in 7 speerpunten.

Deze speerpunten zijn onze eigen opvattingen, maar zijn deels ook een reactie op de drie ontwikkelingsrichtingen die in de participatiegroep zijn gepresenteerd.

Onze zeven speerpunten zijn samen te vatten als kiezen voor (1) de kracht van het bestaande, (2) kwaliteit in plaats van kwantiteit en (3) de maat en schaal van Amersfoort.

1 Laat kwaliteit het bouwprogramma bepalen

Voor de structuurvisie baseert de gemeente zich op woningbehoefte-prognoses. Volgens de SGLA en de NMU moeten die cijfers niet leidend zijn, maar moet men uitgaan van de vraag: hoe moeten de stad en de wijken er uitzien, en wat willen de bewoners? Er is zeker behoefte aan woningen in Amersfoort, maar is geen woningnood! Juist nu in tijden van crisis zien we dan ook vraag-uitval. Doordat Amersfoort een aantrekkelijke stad in een aantrekkelijke regio is, zullen er altijd mensen zijn die zich graag in de stad willen vestigen, maar de gemeente kan zelf kiezen: blijven we tot in lengte van jaren alle woningen bouwen die de behoeftecijfers voorschrijven, of kiezen we vooral voor behoud en verbetering van kwaliteit? Als het aan de SGLA en de NMU ligt wordt het dat laatste.

matig het bouwtempo

De bouwproductie stagneert en zal niet worden ingehaald voor 2020. Het aantal van 6.000 woningen hoeft niet in 10 jaar gerealiseerd te worden. Wij adviseren te kiezen voor een langere periode.

los het samen met de regio op

Bij de bouw van woningen, werklocaties en voorzieningen neemt Amersfoort een prominente plek in in de regio. Wat betreft voorzieningen en werkgelegenheid is dat logisch, maar ook de kernen rond Amersfoort zullen hun bijdrage moeten leveren bij de bouw van woningen: ook daar zijn diverse mogelijkheden binnen bestaand bebouwd gebied. De bestaande infrastructuur biedt prima randvoorwaarden voor de bereikbaarheid. De afstemming met de regio moet beter.

2 Kies voor de maat en schaal van Amersfoort

De wijken van Amersfoort hebben allemaal een eigen karakter en identiteit. Dit zou versterkt moeten worden, en niet doorbroken. Het motto moet hier zijn: 'ga uit van wat er al is'. In de drie gepresenteerde ontwikkelingsrichtingen voor de structuurvisie lijkt het of men overal verbindingen wil maken en megastructuren over de stad wil creëren. De bestaande wijkindeling is echter al sterk en op dat schaalniveau kan het best worden aangesloten bij ideeën en initiatieven van de bewoners zelf. Wij kiezen liever voor vele kleinschalige initiatieven dan enkele heel grootschalige. In Amersfoort Vernieuwt zitten zulke initiatieven, en we adviseren op die voet verder te gaan.

Hoogbouw is op enkele plekken een optie, maar de maat en schaal van Amersfoort moet leidend zijn. Dat betekent dat voor veel binnenstedelijke locaties ook aan compacte laagbouw gedacht moet worden, met veel ruimte voor groen en om te spelen.

Wij zijn voorstander van functiemenging in de wijken: wonen, voorzieningen en kleinschalige werkgelegenheid (ZZP, werken aan huis) in de wijk. Zo kunnen ook de niet-hinderlijke bedrijfjes (categorie 1 en 2) die nu op bedrijventerreinen zitten, prima in de wijken een plek krijgen.

3 Niet bouwen in het buitengebied

Volgens het Koersdocument kiest Amersfoort voor een trendbreuk door vooral in te zetten op herontwikkeling van plekken in de bestaande stad. Door toch uit te gaan van de realisatie van Vathorst-West als uitbreidingslocatie wordt die trendbreuk niet ingezet. Vathorst-West is bedacht om een financieel verhaal kloppend te krijgen, maar niet gebaseerd op logische ruimtelijke keuzes. Bovendien zal de bouw van Vathorst-West de mobiliteitsproblemen in de stad en op het rijkswegennet flink doen toenemen. En dat leidt tot nieuwe financiële problemen. De gemeente moet het lief hebben om van Vathorst-West af te zien, en haar aandacht richten op behoud, beheer en herontwikkeling van het bestaand bebouwd gebied.

Ook willen we graag dat de gemeente in de structuurvisie Stoutenburg-Noord, Vathorst-Noord en Hoogland-West expliciet uitsluit als bouwlocatie.

4 Fiets en openbaar vervoer als uitgangspunt voor bereikbaarheid

Voor een goede bereikbaarheid van en binnen Amersfoort hebben de SGLA en de NMU de voorkeur voor maatwerk-oplossingen, in plaats van nieuwe grootschalige (wegen)infrastructuur. Amersfoort is spoorstad en kan de spoorlijnen door de stad zeker benutten. Voor bijvoorbeeld een treinstation bij De Koppel zien wij grote kansen, ook voor de ontsluiting van het stadscentrum.

Behalve de spoorlijnen verdienen de busroutes en fietsverkeer aandacht. Een goede structuur voor openbaar vervoer en fiets zal als basis moeten dienen voor ruimtelijke ontwikkelingen.

5 Ruimtelijke randvoorwaarden voor energie en klimaat

Terecht heeft Amersfoort de ambitie om CO₂-neutraal te worden in 2030. De SGLA en de NMU zijn het ermee eens dat in de structuurvisie de randvoorwaarden voor duurzame energie expliciet worden benoemd: dus niet alleen aangeven waar eventuele kansen liggen, maar ook letterlijk ruimte reserveren voor duurzame opwekking. Denk hierbij aan windenergie op bedrijventerreinen en het standaard toepassen van zonne-energie bij nieuwbouw en renovatie. De klimaatambities van de concept-woonvisie – een bouwsteen voor de structuurvisie – vallen tegen. Wat ons betreft moet klimaatneutraal bouwen de norm zijn.

6 Investeren in groen en stadsranden

Amersfoort heeft de Groenblauwe Structuur en moet daar apetrots op zijn. Die structuur moet ook echt als kader, als contramal, dienen voor de bouw van woningen en andere functies. Het is van belang een strategisch beleid op te stellen voor het groen rond de stad, zeker nu rijksgeld daarvoor komt te vervallen.

In het provinciaal beleid blijven de zogenaamde rode bebouwingscontouren gehandhaafd, maar in de gebieden direct rond die contouren blijken in de praktijk allerlei ontwikkelingen mogelijk die tot verrommeling leiden, zoals de manege/turnhal in Hoogland-West. In de structuurvisie zal voor de stadsranden een duidelijk beleid opgenomen moeten worden.

7 Binnenstedelijk bouwen: waar wel en waar niet?

Er zijn in Amersfoort nog diverse mogelijkheden voor binnenstedelijke (her)ontwikkeling. Wij zien bijvoorbeeld goede mogelijkheden bij de Wagenwerkplaats (aansluiten bij Soesterkwartier), het oostelijk deel van de Isselt (tot aan de Radiumweg transformeren tot woon-werkgebied), bedrijventerrein De Hoef (met name het deel bij station Schothorst) en diverse locaties verspreid in de stad. Het ontwikkelen van dit soort locaties biedt prima kansen om de hoogste doelen op het gebied van duurzaamheid te realiseren. Wij gaan er vanuit dat de gemeente in de structuurvisie een stevige aanpak opneemt voor het benutten van leegstaand vastgoed zoals kantoren.

Het bouwen in de Valleikanaalzone wijzen wij af, net als het bouwen aan de randen van de stad (zoals gepresenteerd in de ontwikkelingsrichting *Buitenstad*).

Tenslotte

De SGLA en de NMU vinden de Structuurvisie belangrijk, omdat deze het kader is voor andere lokale ruimtelijke plannen zoals bestemmingsplannen. Daarom is het jammer dat de meer kwantitatief getinte Woonvisie eerder wordt vastgesteld. Wij hopen dat u deze speerpunten meeneemt bij het maken van de structuurvisie, en dat deze herkenbaar terugkomen in de uiteindelijke ontwikkelingsrichting.